

BEELDEN, MONUMENTEN EN GEDENKPLATEN IN OOSTENDE - XVII : HET MEMORIAAL LAPON
IN HET MUZIEKCONSERVATORIUM - ROMESTRAAT

Deze bijdrage over het herdenkingsplaket Edmond LAPON (1858-1901) kunnen we buiten gewoon kort houden : de biografie van de Oostendse musicus vindt u immers in de Plate 82/161-164 en de biografie van beeldhouwer Oscar DE CLERCK in dit nummer.

Het reliëf waarop we de toondichter in profiel naar links zien, omkaderd door een gestyleerde lier, meet 54 x 39 cm en is bevestigd links in de inkomhall van het muziekconservatorium in de Romestraat.

Het is getekend en gedateerd : Oscar De Clerck 1927. en draagt als opschrift : LAPON.

Een 2e exemplaar is te zien in ons Heemkundig Museum.

Het reliëf sierde oorspronkelijk een bescheiden bakstenen LAPON-monument dat op 17 september 1927 in een prieeltje nabij de kiosk in het Leopoldpark werd ingehuldigd. Maurice ANTONY maakte nog de reportage van die plechtigheid.

Die LAPON-hulde was grotendeels een initiatief van Jan DE CLERCK, kunstschilder en broer van beeldhouwer Oscar DE CLERCK.

Kort na de inhuldiging werd het monumentje vernield en de plaket in het water van de vijvers gegooid, waar het jaren later terug opgevist werd en in eer hersteld in het conservatorium...

Het muurtje overleefde nog enkele jaren en had onder de naam " 't murtje van Lapon" succes bij hen die dringend aan een discrete boodschap toe waren.

- Lit. : Monument Lapon, in L'Echo d'Ostende, 23 augustus 1927
Hulde aan Edmond Lapon, in De Zeewacht, 17 september 1927
C. LOONTIENS, Guide du touriste, p. 244-245
O. VILAIN, Langs de Oostendse Kateien, Oostende, 1974, p. 25 ("Den Hof").

N. HOSTYN

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN IN OOSTENDE - XVIII : HET BEELDJE IN HET
MAC-LEODPLEIN-PLANTSOEN

In het verzorgde plantsoen op het Mac Leodplein, prijkt sedert 1970, ietwat verloren langs de drukke Torhoutse Steenweg, een bronzen beeldje. Het stelt een zwierig-elegante naakte jongedame uit, in zuiverste Belle-Epoque-esthetiek.

Het brons is aan zijn tweede "standplaats" toe want het is feitelijk afkomstig uit de hovingen van het vooroorlogse Kursaal, waar het met een nu verdwenen tegenhangster, hoog op porfieren zuilen prijkte.

Zoals op oude foto's en prentkaarten te zien is, had de jongedame oorspronkelijk een attriboot dat er nu niet meer bij is : een soort lang doek dat ze sierlijk in de wind liet wapperen. Van oudsher nu is dat de klassieke manier om "Fortuna" uit te beelden ; wat natuurlijk heel goed paste in het kader van Kursaal waar rond de speeltafels rijkdom en armoe snel wisselden.

De auteur van het beeldje is niet met zekerheid gekend, maar was naar alle waarschijnlijkheid Alban Chambon, de architect van het Kursaal III (1). Het is geweten dat CHAMBON ook beeldhouwer was en in zijn projecten steeds ruim de aandacht gaf aan sculptuur. Dit was ook het geval in de Oostendse Schouwburg (bronzen beelden op de luifel door J. DILLENS) en in zijn De Smet De Naeyerbrug waarvoor Karel De Kesel beelden vervaardigde.

Voor de buitendecoratie van het Kursaal liet CHAMBON verder ook sierlijke pauwen in metaal aanmaken. Twee overleefden de gebeurtenissen van 40-45 en prijken sinds kort in het Heemkundig Museum.

ICONOGRAFIE : OIOP 1 : 75 ; OIOP 2 : 62
M. CONSTANDT, Delbouille en Dujardin..., Oostende, 1981.

N. HOSTYN

(1) N. HOSTYN, Nota betreffende de architect Alban Chambon, in De Plate, nov. 76/3-6

HET MUSEUM VOOR GELD EN GESCHIEDENIS

Sinds 1982 telt België een museum meer : de Nationale Bank heeft haar kleine, maar gezellig Museum voor geld en geschiedenis geopend aan de Wildewoudstraat, links van de Sint-Michielskathedraal, te Brussel.

Zoals o.m. de Deutsche Bundesbank, de Bank of England, de Bank of Canada en de Norges Bank reeds deden, pakt nu ook onze eigen Nationale Bank uit met een permanente tentoonstelling van een deel van haar verzamelingen.

Het nieuwe museum kan worden opgesplitst in twee grote historische afdelingen, de ene gewijd aan het geld, de tweede aan de bank zelf.

In de eerste afdeling doorloopt men zowat vijfentwintig eeuwen geldgeschiedenis, te beginnen met het primitieve geld. Men maakt er kennis met ongewone vormen van betaalmiddelen, nu niet bepaald zakgeld. Zo is er de moko, een koperen gong, uit Indonesië, een steen van het eiland Yap in Oceanië en een Romeinse aes signatum, een zeldzaam type, voor zover bekend is, het enige hier te lande.

Van daar gaat men naar de munten : fraaie antieke exemplaren, verbazend kleine vroeg middeleeuwse penningen en de mooie reeks gouden stukken van onze feodale vondsten. Het loont echt de moeite even stil te staan bij de produktie onder de aartshertogen Albrecht en Isabella en bij de "leeuwen" van 1790. Ten slotte, om het geheel af te ronden, krijgt men een vrij exhaustieve keuze van munten van het Belgisch Koninkrijk. Uit dedactische overwegingen worden alleen monetaire types geëxposeerd.

Parallel aan de geschiedenis van de munten, wordt die van het papiergeld getoond : van verscheidene landen en eeuwen in het algemeen, van België in het bijzonder.

De tweede afdeling hangt een anekdotisch beeld op van het verleden en het heden van de Bank zelf. Omdat zij vooral als circulatiebank bekend staat, valt de nadruk enigszins op haar drukkerij. Men kan er het produktieproces van een biljet volgen : de weg die wordt afgelegd voor het gebruiksklaar is, d.w.z. goed voor de omloop. Moderne media, video- en diaprojectie, illustreren de hedendaagse rol en werking van de centrale bank.